Correctievoorschrift HAVO

2014

tijdvak 1

Fries

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

- De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommitteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommitteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend:
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
 Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
 Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
 Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB3 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

 Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
- b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.
 Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt.
 In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 44 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Tekst met vragen
- 1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 1.2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag Antwoord Scores

De mearkarfragen hawwe in gewicht fan 1 skoarepunt.

Tekst 1 Serious gaming

1 A

2 maximumscore 1

"(mar) yn in mondiale merk as de game-yndustry docht ôfstân der net ta." (r. 28-30)

3 B

Vraag Antwoord Scores

4 maximumscore 2

De kearn fan it goede antwurd befettet twa fan de neikommende foarbylden:

- dat it allinnich om it spulelemint draait (r. 1-3)
- dat games saaklik net serieus te nimmen binne / dat games net serieus wêze kinne (r. 48-52)
- dat games (allinnich) foar minsken binne dy't (yn it tsjuster op de souder) dagen oanien efter harren skerm sitte (r. 61-65)

elk goed foarbyld

1

5 maximumscore 1

"It binne ... en feardichheden. " (r. 68-71)

6 maximumscore 1

brainstoarmsesje (r. 134-135)

7 maximumscore 2

De kearn fan in goed antwurd befettet twa foardielen fan neikommende strekking:

- It spul stimulearret de bern (om de nedige bewegingen te meitsjen).
 / De spanning (fan it spul) motivearret (de bern).
- De fysioterapeut kin spesifyk oan probleemgebieten wurkje (fia de registrearre ynformaasje). / Ynformaasje wurdt registrearre.
- It spul korrizjearret de bern (as se it net goed dogge) / Der is feed-back ynboud (helpe / straffe).

elk goed antwurd

1

8 maximumscore 1

knoopsgatsjirurgy (r. 176)

9 maximumscore 2

De kearn fan it goede antwurd bestiet út de twa neikommende foarbylden:

- Feriene Steaten / Der wurde saken dien mei (it ministearje fan Definsje yn) de Feriene Steaten
- Japanners / Der komme Japanners op besite

1

Vraag **Antwoord Scores**

10 maximumscore 2

yn:

alinea 5

alinea 6

alinea 7

as trije antwurden goed binne 2 as twa antwurden goed binne 1 0 as ien of gjin antwurden goed binne

11 maximumscore 2

- De iene groep giet dokters oan 1 1
- de twadde groep wurdt foarme troch pasjinten

12 В

Tekst 2 Drinkende bern: sloppe âlden

maximumscore 1 13

De kearn fan it goede antwurd moat wêze:

Jongeren wolle net oer blowen prate, mar wol oer it brûken fan alkohol.

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 23 wurden brûkt binne, gjin skoarepunten takenne.

14 C

15 A

16 maximumscore 2

Twa fan de neikommende redenen:

- Se tinke dat alkohol der no ienkear by heart. (r. 30-31)
- Se tinke dat ferbieden gjin sin hat. (r. 33-34)
- Se dienen it earder sels ek. (r. 35)

foar elk goed antwurd

1

17 Α Vraag Antwoord Scores

18 maximumscore 2

"Wittenskippers stelle ... de selskontrôle." (r. 47-52)

19 D

20 maximumscore 1

De kearn fan it goede antwurd moat wêze:

Jongeren litte harren meislepe (troch de groep) / wolle net ôfwike (fan de groep) / kinne net sa maklik 'nee' sizze.

21 maximumscore 2

In goed antwurd befettet twa eleminten fan neikommende strekking:

- Alden moatte jongeren leare om (fan it begjin ôf) 'nee' te sizzen / om frisdrank te freegjen, en
- (âlden moatte) jongeren gjin alkohol drinke litte

1

22 maximumscore 1

De kearn fan it goede antwurd moat wêze:

Alden jouwe faak sels net it goede foarbyld.

Opmerking

De kearn fan it goede antwurd mei ek wêze: It gedrach fan âlden is net sa maklik beynfloedber.

23 maximumscore 3

Fiif fan de neikommende kwalifikaasjes:

- ynskiklikens (r. 73)
- (klearebare) bernemishanneling (r. 73-74)
- idioat (r. 95)
- net ûnskuldich (r. 98-99)
- superstom (r. 104)
- superslop (r. 104)

as fiif antwurden goed binne	3
as trije of fjouwer antwurden goed binne	2
as twa antwurden goed binne	1
as minder as twa antwurden goed binne	0

- 24 D
- 25 C
- 26 A

Vraag Antwoord Scores

Tekst 3 Help, de fyts ferhippet

27 D

28 maximumscore 1

"Boppedat is ... gelikens nivo." (r. 32-35)

29 maximumscore 1

De kearn fan it goede antwurd moat wêze:

Minsken út de hegere ynkommensklassen fytse mear as minsken mei legere ynkommens.

Opmerking

It tafoegjen fan âlderen yn it antwurd mei ek goed rekkene wurde.

30 maximumscore 1

De kearn fan it goede antwurd moat wêze:

It feroarjen fan it brûken fan de fyts stiet symboal foar de skieding tusken boppe- en ûnderlaach yn de maatskippij (en dat is net winsklik).

1

31 maximumscore 2

De kearn fan it goede antwurd moat wêze:

- De fytsen mei kuorkes en de bakfytsen nimme te folle plak yn
- De fyts moat as nasjonaal erfgoed behâlden bliuwe
- 32 C
- 33 A

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in het programma WOLF. Zend de gegevens uiterlijk op 30 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

nei: Henk van der Laan, Help, de fyts ferhippet, Friesch Dagblad, 5 novimber 2011

6 Bronvermeldingen

tekst 3

tekst 1	nei: Marieke Vinckers, Serious gaming, de Moanne, nûmer 1, juny 2011
tekst 2	nei: Jantien de Boer, Drinkende bern, sloppe âlden, Leeuwarder Courant,
	24 desimber 2011